

Sähköinen asiointi ja viestintä julkisella sektorilla

1.Sähköinen asiointi ja viestintä on yksi oikeusinformatiikan tutkimusaloista. Käsitettä ei ole lainsäädännössä määritelty. Artikkelit painottaa julkista sektoria.

2.Valvontayhteiskunta: ubiquitous society tai ubiikkiyhteiskunta eli yhteiskunta, jossa tietotekniikka vaikuttaa kaikkialla ympärillämme arkipäiväisessä elämässä.

3.Verkkoyhteiskunta, yhteiskunta jonka merkittävät toiminnot ja prosessit ovat järjestäytyneet erilaisten toisiinsa liittyneiden verkkojen muotoon.

4.i2010 euroopan komission puitestrategia, jossa määritellään tietoyhteiskunnan ja audiovisuaalisen viestinnän poliittiset suuntaviivat.

5.Hallitus ohjelma painottuu erityisesti digitalisaatioon, eli julkiset palvelut digitaaliseksi. Esim. Peruskoulu lisää digitaalista materiaalia, digitaalisen oppimisympäristön avulla.

6.Open Data eli avoin tieto: Voidaan tarkoittaa maksuttomasti kansalaisten yhteisöjen ja yritysten saatavilla olevia julkisia tietoaaineistoja, jotka on muutettu sellaiseen muotoon, että ne ovat helposti uudelleen käytettävissä. Esim. Palvelujen ohjelmisto kehityksessä.

7.Big data: Voidaan tarkoittaa verkossa olevien suurten tietoaaineistojen hyödyntämistä. Big data koostuu eri muodoissa, välineissä ja vaihtelevan ajan olemassa olevasta tiedosta. Big dataa on esim. Blokit, kauppojen kanta-asiakastiedot ja pilvipalvelussa olevat tietopalvelut.

8.Paikkatiedolla tarkoitetaan sellaista sähköisessä muodossa olevaa Suomen aluetta koskevaa tietoa, joka sisältää tietokohteiden ominaisuutena kohteen sijainnin välittömänä tai välillisenä viittauksena, tiettyyn paikkaan tai maantieteelliseen alueeseen.

9.Laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta

1§ Tarkoitus tehostaa julkisen hallinnon toimintaa sekä parantaa julkisia palveluja ja niiden saatavuutta säätämällä julkisen hallinnon tietohallinnon

ohjauksesta ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämisestä ja varmistamisesta.

10.Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta eli JUHTA.

11.Valtiontalouden tarkastusvirasto eli VTV.
Eduskunnan yhteydessä toimiva riippumaton talouden hoidon tarkistuksen asiantuntija viranomaisena. Jonka tehtävänä on tarkistaa valtiontalouden hoidon laillisuutta tarkoituksen, mukaisuutta sekä talousarvion noudattamista.

12.JUPA julkishallinnon sähköisen asioinnin kehittämishanke. Julkiset palvelut verkkoon.

13.Viestintävirasto, muun muassa tehtävä valvoa tele,-radio - ja televisiotoimintaa ja edistää viestinnän teknistä toteutusta ja häiriöttömyyttä.

13.Konvergenssi-ilmiö eri viestintä muotojen lähentymistä.

13.Kyberturvallisuuskeskus toimii viestintäviraston yhteydessä. Tehtävänä kehittää ja valvoa

viestintäverkkojen ja palvelujen toimintavarmuutta ja turvallisuutta.

14. Tietoyhteiskuntakaari voimaan 2015 tavoitteena koota keskeiset sähköistä viestintää koskevat kansalliset lait yhteen säädökseen. Siinä tarkoituksena muun muassa sääntelyn selkeyttäminen ja väheneminen. Kumosi monta lakia.

15. Henkilökortti ja sähköinen ja sirullinen henkilökortti. Aluksi ei saavuttaneet suosiota, mutta 1999 tuli ensimmäinen laki henkilöllisyystodistuksesta eli henkilökorttilaki. Siinä kerrottiin mitä henkilökortin pitää sisältää. Säännökset sähköisestä henkilökortista väestökeskus myöntää niitä. Vuonna 2003 tuli laki väestötietolain ja henkilökorttilain muuttamisesta. Lähinnä kehittymistarpeita ja että sähköisen henkilökortin ja sosiaaliturvakortin yhdeksi valtionviranomaisen antamaksi sähköisessä asiointissa käytettäväksi henkilökortiksi. Kansalaisvarmenne pankkikortilla ja matkapuhelimessa. Matka puhelimen sim-korttiin liitetty varmenne. Vuonna 2014 uudestaan.

16. Henkilön tunnistamisessa ja hänen henkilökohtaisen informaationsa saavuttamisessa voivat viranomaiset Suomessa hyödyntää väestökirjanpitoa joka nykyisessä muodossa on väestötietojärjestelmä. Väestörekisterikeskus luo kansalaiselle sähköisen henkilöllisyyden samoin kuin se antaa kansalaiselle henkilötunnuksen. Sähköisen henkilöllisyyden tunnuksena verkkoasiointissa toimii verkkoasiointitunnus. Koskee laki väestörekisterijärjestelmästä ja väestörekisterikeskuksen varmenne palvelusta.

17. Kansalaisvarmenne on sähköinen määritelmä joka sisältää etunimen sukunimen ja sähköisen asiointitunnuksen.

18. Väestörekisterikeskus tarjoaa julkisen avaimen menetelmään perustuvaa palvelua. Varmenteiden käyttösuosio ollut hidasta. Pankkitunnus yleisin.

19. Sähköinen allekirjoitus, julkiseen avaimeen yhdistetty yksityinen avain joka käyttäjän hallussa. Yksityinen on esimerkiksi pin-koodi tai salasana.

20. Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisestä allekirjoituksesta.

21. Vahva sähköinen tunnistaminen, eli henkilön yksilöimistä ja tunnisteiden aitouden ja oikeellisuuden todentamista sähköistä menetelmää käyttämällä ja perustuttava vähintään kahteen seuraavista kolmesta vaihtoehdosta:

1) salasanalla tai johonkin muuhun sellaiseen, mitä tunnistusvälineen haltija tietää;

2) sirukorttiin tai johonkin muuhun sellaiseen, mitä tunnistusvälineen haltijalla on hallussaan; tai

3) Sormenjälkeen tai johonkin muuhun tunnistusvälineen haltijan yksilöivään ominaisuuteen.

22. Sähköinen allekirjoitus, Sähköisessä muodossa olevaa tietoa, joka on liitetty tai joka loogisesti liittyy muuhun sähköiseen tietoon ja jota käytetään allekirjoittajan henkilöllisyyden todentamisen välineenä.

23. ICANN Yhdysvalloissa pääpaikkaansa pitävä kansainvälinen voittoa tavoittelematon järjestö, joka

hallinnoi internetin tunnuksia.

Aikaprioriteettiperiaate, jos kaksi luonnollista henkilöä hakee itselleen omasta nimestä muodostuvaa verkkotunnusta, ensin hakenut saa sen. Tulee Laista verkkotunnuslain muuttamisesta 3§.

24. tietoyhteiskunnan palvelulla tarkoitetaan sähköisenä etäpalveluna vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä tavallisesti korvausta vastaan toimitettavaa palvelua (Tietoyhteiskuntakaari 3§)

25. Sähköisyydellä tarkoitetaan palvelujen toimittamista lähettämällä ja vastaanottamalla palvelu tietoja sähköisesti käsittelevien laitteiden tai tietojen säilytyksen avulla ja siten, että palvelun lähettämiseen, siirtoon ja vastaanottamiseen käytetään yksinomaan johtimia, radioyhteyttä, optisia laitteita tai muita sähkömagneettisia laitteita.

26. Aikaprioriteettiperiaate: vanha ääkkösetön verkkotunnus ei automaattisesti anna verkkotunnuksen haltijalle etuoikeutta vastaavaan ääkköselliseen verkkotunnukseen.

27. Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (v.2003): yleislaki, viranomaisten ja näiden asiakkaiden oikeuksista, velvollisuuksista ja vastuusta sähköisessä asioinnissa.

28. sis. yleiset säännökset, viranomaisten velvollisuudet, sähköisen viestin lähettäminen, päätösasiakirjan sähköinen allekirjoittaminen ja sähköinen allekirjoittaminen, erilaiset säännökset, voimaantulo- ja siirtymäsäännökset.

29. sähköinen tiedonsiirtomenetelmä: tarkoitetaan telekopioita, telepalvelua, kuten sähköistä lomaketta, sähköpostia tai käyttöoikeutta sähköiseen tietojärjestelmään sekä muuta sähköiseen tekniikkaan perustuvaa menetelmää.

30. sähköinen viesti: tarkoitetaan sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä lähetettyä tarvittaessa kirjalliseen muotoon tallennettavissa olevaa informaatiota

31. sähköinen asiakirja: tarkoitetaan sähköistä viestiä joka liittyy asian vireillepanoon, käsittelyyn tai asian tiedoksiantoon.

32. Tietoturvallisuus: mm. järjestelmien tietojen ja palveluiden suojaamista, sekä normaali- että poikkeusoloissa hallinnollisten, oikeudellisten ja teknisten toimenpiteiden avulla.

33. Tietosuoja eli henkilötietojen suoja: koostuu oikeudellisista normeista jotka koskevat yksityisyyden suojaa henkilötietojen käsittelyssä

34. VAHTI: valtionhallinnon tietoturvallisuuden johtoryhmä, jonka tehtävänä on hallinnon tietoturvan yhteistyö, ohjaus ja kehittäminen

35. Valtion hallinnon tietoturvasato: valtion hallinnon tietoturvallisuuden kehittämiseen pyrkivä hanke

36. Valtioneuvoston asetus tietoturvallisuudesta valtionhallinnossa (1.10.2010) 3§: tietoturvallisuus: tarkoitetaan tietojen salassapitovelvollisuuden ja käyttörajoitusten noudattamiseksi, tietojen saatavuuden eheyden ja käytettävyyden varmistamiseksi toteutettavia hallinnollisia, teknisiä ja muita toimenpiteitä ja järjestelyjä.